

te sigh här efter / hållandes wederbörande sigh i hand där öfwer / at
denne Stadga må rätt warda tagen i act och effierkommen / sampt de
öfrige effierlefandes hwadh här vthi blifwer godt sunnit / befalt / påbudt
och clausulerat / så färt hwar och en är at vndwyta Wår hånidd och
onåde. Til yttermera wisso är detta medh Wårt Kongl. Seeret och
Wår Höghåhrade ährlige Käre Frw Moders / sampt de andre Wäre
och Wårt Rikes respectiue Förmynndares och Regerings / Vnder
strift beträffadt. Datum Stockholm den 4. Decemb. An. 1660.

Hedewig Eleonora.

Der Brahe/
Grefve til Wismar
borgh S. R. Dr. J.

Gustaff Baner/
i R. Marskens ställe.

Carl Gustaff Wrang
gel / S. R. Amiral.

Magnus Gabriel De La Gardie,
S. R. General.

Gustavus Eoer
i R. Statthållarens ställe.

MEMORIAL,

34. 33

På the Årender som oss
G. Excell. Her Öfwer Ståthållaren / tillijka medh Borgmästare och
Råd i thesse daghar äre beslutne / och på allmenne
Rådskustw den 10. Maj 1661 publicerade.

I.

Medan som besinnes at then hellsosamme
intention om Iustitiens tilbörliche admi-
nistration icke nluter aldeles sin effect,
vthan äthstillige Missbrut emoot / och öf-
wer then tilföremme sattade Ordning in-
rätta / En är godt sunnit och beleswat / at samma Ord-
ning skal å Nho öfwersees / förbättras / och hwariom och
enom till råteelse tryckas och publiceras.

2. Sammaledes til at betaga the stoora missbrut
och betesningar / på Troeloffnuigar / Bröllop / Barns-
döl / Kyrckegångar / Begrassningar och Klådedräch-
ter / äre udgre nyttige ordningar conciperade och för-
sattade / hwilke medh thet första publiceras skola.

3. Öfwer Kyrckiorues richtege och ährlige råken-
staper / Schole och Hospitals ordning / och the Fattig-
gas skötsel och underhald / är ock i lika måtto en godh
anstaldt giord / så wijda sigh för thema tyden hafwer
göra lätit.

4. Thet blifwer ock tillsagdt nu som tilföremme / at
ingen

ingen vnderstår sigh at tråda i annat Giffte / för: än han sine barn / om han några eger / tilböriligen affwitrat hafwer.

5. Item at the som några Förmynderskaper sigh vppåtagit hafwa / thet samma kungöra för Borgmästare och Rådhy / och sedan sine rådenskaper åhrligen affläggia.

6. Thet blifwer ock här medh ådhwarnat at the som Testamenter och contracter äre sumnade at vprätta / thet samma til större försäkring göra medh Notario och witten / såsom ock sedan låta thet i Stadzens Protocoll antecknas / och aff then som webderbör effter Privilegiernas lydelse / verificeras.

7. Handelsdeelingen kan intet vphåswas / men thet något är emellan thet ena eller thet andra Gille at jämta / thet wil Öfwer Stadhällaren medh Borgmästare och Rådhy förhöra / och effter billigheten affhielpa.

8. Huru the Fremmande här i Staden handla / och sigh förhålla stole / thet öfwer är en ordning för thetta giord / hwilken ånno blifwer öfwerfedd / och then fremandom til rättelse medh thet aldras första publicerat.

9. Vthi hwar Societet och Gille / böra tillsörordnade Aldermän och Bisittiare wårda sigh om thet som theras instruction åhr 1641. vthi gifren / them tilbinder / i synnerhet at the som sigh til Köpenskap wele begifwa låra thet vthi aff begynnelsen / och intet antages i then Societet, medh mindre the hafwa tiert hoos en åhrligh Köpman i 6. åhr / och warit hans Nederlagz Ewen i 2. åhr / och ställa borgan för sigh förra än the thet til antagas.

10. The stola ock hafwa grann vpsicht / vppå thet som emoot Handelsordinantien och fördeeling pecceras, och när the thet förnumma / in för Borgmäst. och på Fracht Cammaren angifwa / besnimerligh om flerd vthi Köpenskapen / salst Alln / Mådl och Wicht / och ale för obilligt stegrande vthi Währurna / Item at icke någon vnderstår sigh at dröfwa Handel / som icke hafwer wunnit Buurkap / eller hafwer thet til särdeles loff och tilstånd.

11. Medh Kysarna må ingen köpslagha / vthan i then eedsworne och bestälte Tolstens närwaru / icke heller effterlåtes Kysarna handla medh någon Fremmande / eller ock Storförstens Kysar medh the Swenske Kysar / sinemellan.

12. Medh Iustering vppå Mådl och Wicht / stal hållas effter för thetta giorde förordning / och besnimerligh effter 1638. åhrs Riksdags Besluth / och emedan öfwer Spanienudlens Måtare åstellighe klaghoos mådl inkomma / så är then ett särdeles Maner oförsälskelligen at mäta / förestält / thet effter Köparen och Säljaren hafwa sigh at rätta.

13. Then giorde förordning aff then Kongl. Regeringen 1637. om Brännwedder som autommer / och bör wara Rastwedden 5. quarter / och Braggwedden 6. quarter lång / blifwer här medh vpreppat / och förbudt at ingen köpe någon wedh ofambnadt / och then som aff Brookstare och Bråtiare icke är gillat.

14. Medh Hådköpet är den förordning giord / at alt ankommande Hådd / måtte vthi wisse frönte Parmet
A II och

och Stryndor måtas aff thet til satte Mätare / och eff-
ter den ordning aff Erndet är vthgången / för: än någon
vnderstår sigh något Höd at köpa eller sälja.

15. Intet Stepp som affgår / må köpa och Intagha
meera Wedh / än thet til bränning vppå reesan nödtorff-
tigt behöfver.

16. Hötarna skola vara plichtige at förskrifwa el-
ler sielfwe reesa och handla på the Orter hwadan Rött/
Sist och ViActualie Perzedler komma / och intet allena litta
på thet som til Bryggian ankommer / hwar the intet sko-
le hafwa loff några sådana perzedler på 10. daghars
tydh at vpköpa / för: än Stadzens Intwånare til sitt
hofsbehoff / sigh provianterat hafwa.

17. Wijnhandlare / skole och vara plichtige / at rät-
ta sigh effter för: a gjorde Ordning / och intet hafwa
Reenst och Fransk Wijn i en Källare tilhopa / eller nå-
got vpköpa eller sälja / för: än thet aff Stadzens Wijn-
pröfware pröfwat / och aff Rådet Taxerat warder / och
Taxan på Källaredören anslaghen.

18. Alla the som Bryggiare Ambetet willia drifwa /
skole ndr ansagt blifwer / angifwa sigh hoos Borgmä-
stare och Råd / och sigh effter gword Ordning rätta /
ingalunda såkandes något Döl kammetaals / icke heller
widh Emmer / för: än thet pröfwat och taxerat warder.

19. Ingen skal vnderstå sigh / at idka något Bryg-
geri til Sghu / medh mindre han thet til loff och til-
stånd hafwer / och sigh medh Accisen affsinuat.

20. Sammaledes skole och alle the angifwa sigh /
sem Ardgern brukar wela / och hålla sigh effter vprättas-
de

de Ordning / thes förvthan skal ingen hafwa macht och
tilstånd / något Döl kammetaals at försälja.

21. I lista måtte skola och alle the angifwa sigh som
Månglerij bruka / at the måtte i sine wissa classes för-
delas / och lesiwa effter then Ordning som här til är
giord / och in ytterligere skal vprättas.

22. I sinneheet blifwer förbudt / at ingen Mån-
glare eller Månglersta löper vth på Landet eller i Tull-
portarna / at vpköpa thet som til Staden ländet / vthan
låter alla Wahror först komma til Torg / icke heller
skola the hafwa loff at löpa kring Staden och i Huse /
som här til Redt är.

23. För Röttemånglare / Bakare / Bryggiare / Si-
stare och Månglerstor / skal månadeligh en wiss Taxa
vprättas / thet effter the widh straff tilgörandes / sine
Wahror försälja skole.

24. Alla Handwärdare och Ambetesmän / skole
sigh inställa för Stadhållaren och Borgmästare och
Råd / vpröfwa sine Sträcker / och hwad the thet widh
hafwa at påmuma / thet på the ett rättwist Vthslag
skole hafwa til at affwänta.

25. The skole och vara förplichtade at mlägga
en billigh Taxa på alt arbete / hwilken skal blifwa öfwer-
sedd / och hwarion och enom til rättelse publicerat.

26. Sålom vthi theas Ambetes Sträcker förnä-
les / at thet en Mästare til en wiss dagh lofwar ett ar-
be ferdigt / och thet intet håller / skal böta för hwar dagh
han sin lofwen öfwerträder / en daler / altså blifwer sam-
ma Ordning här medh vpreppat / och them som thet wid-
kommer / förskalt.

27. Emes

27. Emedan och befinnes / at mången intet wil bemöda sigh / eller blihes at föra den för råeta / som emoot Taxan och Ålta Ordningar bruter / en är godt funnit och beslutit / at när någon gifwer Saken an för Stadz Fiscalen medh gode skäl och witten / så skal Fiscalen wara skyldigh at vthföra Saken / och ther aff niuta Målsägande rätten.

28. Såsom alla andra Saker / som öfwer billigheten siegras / och någon dyrheet förorsaka / blifwa taxerade, altså Skole och Apoteken i Staden besichtigas / och på thesas innehaffde Saker en wiß Taxa sättas / jemwål och medh Medicis en wiß affhandling göras / hwad them för thesas möda och arbete medh råtta tillkommer.

29. Thet skal i thessa dagar een negha ransakning anställas / i Stadhen och på Malmarne / at erfara / hwad för Golt i Staden wistas / och hwad Handtering the bruka / och the som då icke kunna bewiisa sigh någon åhrlich Handel och Luffzopppehålle förhafwa / skola Staden förwiissas / och the som sådane Onnetigt parthysa och herbergera / skole efter Lagen straffade blifwa.

30. Thet blifwer och åthwarnat och forbudit / at ingen må ropa / skrika och skuta på Gatan om Nätterna / så framt han fångelse och tilbörlichit straff täncker at vundwika.

31. Thet skal icke heller någon Krögare eller Källarskren / sålia och vthtappa något Öl / Wijn eller hwarier handa druck i thesas hwis och källare / för them som ther lura wilja / sedan klockan är 9. Ågitt / wid boot 40. m.

32. Så

32. Så snart någon fremmande til Staden ankommer / skal Wården / hoos hwilken han indraghet / strax på tynan gifwa thet an på Slottet / widh hödth 50. dal. och thes förrothan plichtigh at swara för alt eftertaal ; Sammaledes och när Gåsten vthur Landet förreeser.

33. Gåsigifware / Tavernare och Johrmån / skole föresce sigh medh goda Logementen, Sånger och Traktamenten, sampt Håstar och fordenstap at besodra resande Golt / rättandes sigh efter then Ordning åhr 1638. them gifwen och förestält är.

34. Til Stadzens heder och nödtorfft är resolverat at byggia en anseentligh Beurle på Zernitorget / ther vthi Banco, Packhus / Fracht och Tolagz Sammar / tillåta kan begripas.

35. Sammaledes blifwer på Norremalm ett Stadzens public Bruggchwis oprättat.

36. Item måtte och åtskillige Broer i Staden lagas och bärras / och Munkebroochampnen vprentas.

37. Alla Bräde och Hådbodar / Stall och Stwischws / efter föra gjorde åthwarnung / nederwiissas.

38. Ingen före Oreenlighet i Strömen / Hamnerna / widh Muren / på Torget / eller annorstädes i Staden / widh 12. m. böther.

39. Til at föra Oreenlighet aff Gatorna / låter Staden hålla Håstar och Kårnor / som dageligen gå omkring / Item Drämar i Hamnen / ther oreenligheten kan läggias och afföras / til hwilken bekostnadi hwart och ett hwis i Staden gör ett billigt förskott.

40. Then

40. Then som obygdan Tompt hafver / wari skuldigh
sielff at byggia / eller wplåta them som byggia / efter förrige
giorde Stadgar och åtbwaringar.

41. Gatur / som ännu icke lagde äre / böre medh första
steenläggias / och the diuue och brandte Rånnesteenarne
förändras.

42. Hwar och en hafwe sin Brandredskap ferdigh / at
tee och wiisa them som i thessa daghar ther effter at ransaka
blifwa vthskickade.

43. Then Brandordning som nyligen fattat och öfwer
sedd är / skal blifwa hwar och en till rättelse publicerat.

44. Emedan och Allmänne Wönstring medh thet för
sta blifwer anstält / så åtbwarnas Borgerskapet at hålla
sig medh sine Bewähr färdige / sielfwe medh sine Geseller
och Drenglar på förordnade rum och ställe at comparera.

45. All Dobbel / Terningz och Peninge Speel / på Ga
tur / Torg / Bränder / Hamner / och ther aff sttande O
liudh på Kyrcklegårdar / så wäl när Budztiensten förrättas /
som theß emellan bör ändteligen uphöra och affkassas : Til
then ända warda alla Förälldrar / Förmyndare / Hwifbön
der / Vårefäder / Wästare / och the som hafwa öfwer någhon
at biuda / och råda / här medh alstwarligen förmante / at the
widh straff tilgbrande / som i Ordinantien skal förmålt blif
wa / hålla Hand ther öfwer / at theas Barn / Papiller / Le
gohion och Vårepositar / ther ifrån affhållas.

46. Ingen är hådon å tillåtit här i Staden och på Mal
marna at obelga Sabbathen / antingen medh Köpande el
ler Säljande / medh Wängleri / Ööl och Brennewins
Bodars opning / eller ock medh stort släp och arbete : Then
sig här emoot dristar at göra / för än effter Affrensän
gen / och Budztiensten är til ända / bēthe 20. dal.

Solsiwer Wñnt.

Kongl. May: ^{35.}

PLACAT ³⁴

Angående Revision öfwer Justitiæ
sakerna.

ANNO M. DC. LXII.

Stockholm/

ut goss Henrich Kenser / Kongl. Booktryckare.